

Angående frågan om hur försäkringen skall kunna göras mer jämställd och rättssäker vid arbetskada.

Om man generaliserar lite kan man säga att handläggningen i arbetsskadeprocessen följer samma princip som inkquisitionen på sin tid. Där var åklagare och domare samma person och försvarsadvokater förekom inte.

På samma sätt upplever våra arbetsskadade medlemmar att processen fungerar när de ansöker hos Försäkringskassan för att få ut ersättning från sin arbetsskadeförsäkring efter att de utsatts för arbetsskador som orsakat sjukdom och därmed inkomstbortfall. Det som försäkringen är avsedd att skydda mot.

Vi frågar: Anses dem som anmäler arbetskada vara kättare?

Försäkringskassan underlåter att utreda och vägrar ta till sig ny forskning. Myndigheten tar sig liknande rätt som inkquisitionens utredare gjorde på sin tid. Att ignorera rådande lagstiftning. Beslut fattas på bristande och selekterat utredningsunderlag. Dessa **icke** utredningar går efter överklagan till Förvaltningsdomstolen som utan utredning tar beslut på samma bristande underlag. De beaktar heller inte ny bevisning som kommer in från den försäkrade. FD:s beslut grundar sig därför enbart på samma felaktigheter som Försäkringskassans.

Domarna(domvillorna) som är baserad på icke komplett utredning använder Försäkringskassan vid senare ansökningar som motivering till avvisning av ansökan genom att påstå att skadeverkningarna och skadorna redan är prövade.

Med denna sortens aggressiva förvanskning av fakta krossar FK med hjälp av FD rättssäkerheten och de arbetsskadades möjlighet till ersättning för den ekonomiska invaliditet de pga av arbetsskadan åsamkats.

Försäkringskassan och domstolar ruinerar därmed de försäkrade på ett effektivt sätt och försätter dem i livslångt utanförskap och fattigdom som om de arbetsskadade vore bannlysta häxor. Man kan likna det vid en social avrättning.

Alla tappra försök från de utslagnas sida till upprättelse slås effektivt ner av paragrafryttarnas egenhändigt tillverkade piskor.

Myndigheterna kommer undan med sina lagövergrepp eftersom de skadade är i underläge, i beroendeställning och helt överlämnade till överhetens godtycke på samma sätt som under inkquisition.

Vems ärenden går den moderna inkquisitionen? Arbetsgivarnas? Eller är det politikernas mening att vi skall ha en laglös och godtycklig bedömning i arbetsskadeförsäkringen trots att vi nu skriver år 2017?

Var det för att straffa arbetsskadade, ruina och försätta dem i livsvarigt utanförskap som man skapade en arbetsskadeförsäkring? Var det för att visa på arbetsgivarens makt?

Det är lätt att tro så för de som drabbats hårt av den inkvisitionsliknande handläggningen

På 13 - 1400 talen hjälpte det inte med protester mot denna sortens brutala och obarmhärtiga sätt att krossa medborgare men år 2017 förväntar vi oss att behandlingen av arbetsskadade skall vara rättssäker och human.

Vi vill därför med våra medlemmars erfarenheter som grund, och de är många, lämna förslag på förbättringar som kan stärka arbetsskadades rättigheter och därmed ge dem en chans att återfå sitt människovärde, sina lagliga rättigheter och sin rättmätiga försäkringsersättning.

Förbättringar i arbetsskadehanteringen - behov av kunskap om arbetsmiljön.

I dag finns ingen naturlig tidpunkt för när man som skadad kan ansöka om arbetsskadeersättning. Många arbetsskadade känner inte till och får ingen information om att det finns en försäkring som skall skydda mot ekonomisk förlust om de skadas i arbetet. De vet inte att de kan söka arbetsskadeersättning. Därför måste Försäkringskassan följa förvaltningslagen och informera de försäkrade om att de kan vara berättigade till ersättning och även informera om tillvägagångssätt.

När det gäller Försäkringskassans behov av kunskap om arbetsmiljöns betydelse för uppkomst av sjukdom är det viktigt att det finns en oberoende instans som informerar myndighetens utredare om all ny forskning och hur de skall införliva den i utredningsunderlaget. Vi har upptäckt att inte ens SBU:s forskning når fram till Försäkringskassan vilket skapar onödiga rättsförluster.

Gamla skador som ej fått en lagenlig bedömning. Många medlemmar har tidigare fått avslag på bristande utredningsunderlag eller pga att det ej fanns adekvat forskning vid tiden för prövningen.

Därför får FK ibland in ansökningar med visandedag från flera år tillbaka och enligt SFB:s övergångsbestämmelser skall dem bedömas efter den lagstiftning som fanns vid tiden för skadans visandedag.

Utredaren måste då vara klar över att arbetsskadeförsäkringen förändrats över tid och att det därför är viktigt att den som utreder känner till att olika regler gäller för utredningsförfarandet och bevisföringen beroende av vilken tid skadan visade sig. Ofta ser vi att FK ignorerar detta såväl som ny forskning och ny bevisning.

Från 1976 skall efter att skadeverkningar konstaterats ersättning för inkomstförlusten beviljas efter bevisregeln ”om inget talar emot samband mellan skadeverkningar och skador, talar det för.”

Från 1993 skall bedömningen göras i två led. Först skall utredas om det finns skadeverkningar i arbetet. Beviskravet är här ”hög grad av sannolikhet” Därefter skall utredas om de skador som uppvisats och som orsakat inkomstbortfall beror på skadeverkningarna. Beviskravet är här ” övervägande skäl.” Här skall man inte kunna ignorera det andra steget om det första är bevisat bara för att kunna ge avslag.

Efter 2002 skall göras en helhetsbedömning och beviskravet är ” övervägande skäl.”

Utreda efter rätt försäkring.

Det är också av största vikt att man inte blandar ihop sjuk - och arbetsskadeförsäkringen. Man skall i arbetsskadeutredningar pröva inkomstförmågan inte arbetsförmågan som nu sker i vissa fall för att slippa godkänna uppenbara arbetsskador. Inspektionen för socialförsäkringen, ISF, har klart påpekat detta i sin rapport 2015:14.

Det är också viktigt att arbetsgivarens ord inte får större bäring än den skadades och dennes vittnen med bevisning.

Arbetsskadelagstiftningen är utformad av politiker och meningen är att Försäkringskassan skall handlägga och bedöma efter lagstiftningen.

Utredarna skall ha kompetens att tyda lagarna och skall inte avslå på bristande underlag och därefter hänvisa till överklagande i domstolarna för att till varje pris få en prejudicerande dom att stödja sina beslut på.

Kompetensen skall finnas på den instans som utreder ärendet. Det skall inte vara möjligt att avslå utan att göra en adekvat exponeringsutredning vilket är vanligt. Handläggarnas behov av att vinna över de skadade får absolut inte styra. Det förfarandet är ingen annat än lagtrots. Vem styr detta?

Att utan utredning och obefintligt rådgivning avslå och därefter hänvisa den försäkrade att överklaga i domstol skall inte få förekomma.

Förfarandet med selekterade eller obefintliga utredningar kostar skattebetalarna oerhörda summor och ger svåra följdskador hos de försäkrade. För att inte tala om vilket merarbete detta ger myndigheten när bevisningen senare inkommer.

Den bevisning som borde varit med från början, om man givit råd till den skadade och lyssnat på denne, och lagt ner tid på att göra en ordentlig utredning.

Enligt arbetsskadelagen från 1976 har alla som skadats i arbetet, och därmed fått sin förmåga att skaffa sig inkomst begränsad, rätt till ersättning för den ekonomiska förlust skadan åsamkat.

Försäkringskassans handläggare skall därför ha kompetens

att tyda, bedöma och följa lagstiftningen för att utredningen skall bli så likvärdig och rättssäker som möjligt. De skall också ha kontakt med den försäkrades läkare utifrån patientens behov för att intygen skall bli så kompletta som möjligt.

Skattebetalarna skall inte behöva lägga kostnader på onödiga domstolsförhandlingar och upprepad ansökningar på grund av brister i utredningarna. Underlaget skall vara komplett innan beslut tages. Om de försäkrade får avslag efter en komplett utredning och behöver gå vidare till domstol måste de få gratis tillgång till ombud.

Om inte alla får tillgång till ombud kan försäkringen aldrig bli jämställd.

Det blir endast välbetalda eller bemedlade som får del av försäkringen eftersom de har råd att anlita advokat. Så är det nu.

Det finns idag ingen arbetsskadeförsäkring för dem som inte har råd att anlita ombud. Det är inte jämställt.

Försäkringskassan överklagande av domslut.

Försäkringskassan skall inte heller överklaga domstolsbeslut med motiveringen att de vill ha prejudicerande domar. Den som inte har råd att konsultera ombud har ingen chans i domstol mot Försäkringskassans jurister som är specialiserade på försäkringen och som vi sett inte alltid håller sig till fakta.

Jämlikhetsperspektivet blir då obefintligt.

Har man en likvärdig och rättssäker handläggning och beaktar de försäkrades behov och rätt behövs inga prejudicerande domar.

Ny forskning.

Som vi påpekade ovan anser vi att alla utredare och beslutsfattare skall ha tillgång till ny forskning. Det behövs en databas som uppdateras kontinuerligt.

Denna databas bör hanteras externt och personalen som har ansvaret bör vara helt oberoende av ledningen på Försäkringskassan.

LO - listans med uppräknade sjukdomar som kan uppstå efter arbetsskador.

När det gäller frågan om stöd för bedömning och beslut i ärenden om arbetsskada, kan öka tydligheten och transparensen i arbetsskadeförsäkringen, kan man förutom annat forskningsstöd förslagsvis använda ILO listan från 2010. Den baseras på mångårig gedigen forskning.

Internationella arbetsskadeorganisationen är FN:S fackorgan för sysselsättning och arbetslivsfrågor.

De har upprättat en lista på skador som kan uppkomma pga skadeverkningar i arbetet och som det sägs att AFA använder när de gör sina bedömningar.

AFA ersätter den ekonomiska förlust som arbetsskadade gör och som överstiger de 7,5 basbelopp som ersätts av Försäkringskassan.

AFA använder en lista från 1980. Det finns dock en ny lista från 2010 i vilken de skador som den nya forskningen visat kan vara arbetsskador ingår.

Den nya listan innehåller bland annat diagnosen PTSD och andra psykiska och psykosomatiska skador som kan uppstå efter skadeverkningar på arbetet.

Enligt uppgift kan AFA själva utreda och besluta om skador som ingår i ILO-listan.

Svenska staten har undertecknat ILO-konventionen och därmed förbundit sig att följa densamma. Vi undrar varför man då inte har införlivat den nya listan hos AFA? Och menar att Listan skulle kunna användas som beslutstöd även hos Försäkringskassan då skadorna och diagnoserna bygger på omfattande forskning.

Det behövs också ett oberoende stöd till de försäkrade som är helt fristående från Försäkringskassan. Förslagsvis ligger tjänsten under Socialstyrelsen och samarbetar med den Arbets- och miljömedicin som har kompetensinriktning för just den aktuella skadan. För psykiska arbetsskador kan det även behövas stöd av en oberoende mobbningsombudsman.

Förhindra rättsförluster.

Hur kan det förhindras att människor gör rättsförluster på grund av att skada inte prövas som en arbetsskada.

Den försäkrade måste få kännedom om att hen kan ansöka om arbetsskadeersättning när en skada uppstått och informeras om vilka handlingar som krävs för att ansökan skall utredas. De flesta människor har ingen kännedom om detta och söker därför inte även om de har svåra skador som slagit ut dem från arbetslivet och krossat deras ekonomi.

Förslagsvis kan detta ske genom att sjukvården åläggs att dela ut adekvat information om vad en arbetsskada är och hur man går tillväga för att ansöka.

Detta förutsätter naturligtvis att Försäkringskassan åläggs att beakta Förvaltningslagen.

Myndighetens utredningsskyldighet.

En väg är också att Försäkringskassan återfår skyldigheten att utreda arbetsskador när de misstänker att skadan kan vara en arbetsskada utan att den försäkrade tar initiativet. Det förutsätter dock att myndighetsutredarna inte agerar motpart, utreder efter den försäkrades behov och beaktar att det är lagstiftningen, likvärdighet och transparens som gäller.

Sjukvården skall också informeras om att de skall skriva remiss med begäran om utredning till den Arbets- och miljömedicin som är specialiserad på den aktuella skadan / sjukdomen.

Facket och arbetsgivaren bör även de ha upplysningsplikt för att undvika att arbetsskadade missar att ansöka och därmed blir ruinerade.

Arbets-och miljömedicin.

När ansökan kommer in till Försäkringskassan skall de, om den inte innehåller ett remissvar från Arbets-och miljömedicin, initiera en sådan. Vi anser att arbets-och miljömedicin är den instans som har rätt kompetens för att avgöra arbetsskador.

De har tillgång till arbetsskadeforskning och är specialister på arbetsskador och också helt oberoende av Försäkringskassan. På så sätt slipper man misstankar om jäv.

Kassans medicinska rådgivare.

AMM skall ersätta de medicinska rådgivarna som är betalda av Försäkringskassan och vi menar att de därför är jäviga. Eftersom MR klassas som tjänstemän står de inte under socialstyrelsens tillsyn. Därför anser vi att det nuvarande medicinska beslutsstödet måste bort från utredningarna om besluten skall bli rättssäkra. Läkare som inte kan ställas till svars skall inte ge medicinska råd. **Det är uppenbart rättsosäkert.**

Först efter remissvaret från AMM skall utredning påbörjas.

FK skall efter att de erhållit remissvar tillsammans med det oberoende beslutsstödet och den försäkrade gå igenom svaret och avgöra om AMM :s utredning visar arbetsskada.

Först efter en sådan genomgång har man adekvat underlag för att avgöra om ansökan skall avslås eller fortsatt utredning skall påbörjas. Det kan finnas brister i utredningen som kan kompletteras och det kan bara ske om den försäkrad får vara med när man bedömer AMM:s utredning.

Psykiatrisk kompetens.

När det gäller bestämmelserna om psykisk arbetsskada bör rutinerna vara på samma sätt som ovan men det bör finnas kompetens på psykiska funktionshinder och trauman hos det oberoende beslutsstödet.

Eftersom psykiska skador ofta uppstår efter mobbning eller svår stress av annan art är det viktigt att psykiater med specialisering på stress och trauman blir inkopplad i ett tidigt stadie.

Undantagen i arbetsskadeförsäkringen.

När det gäller undantagen i arbetsskadeförsäkringen bör Försäkringskassan bevisa att det den skadade utsatts för ingår i undantagen om de avslår med motivering till dessa. Vilket undantag som åsyftas och beskrivning av hur bedömningen gjorts skall presenteras. Det saknas i dag.

Vid bedömning om en skada orsakats av kränkande särbehandling eller mobbing bör Arbetsmiljöverkets beskrivning av kränkande särbehandling följas.

Försäkringskassans handläggare hävdar ofta i samband med arbetsskadeutredningar att det inte finns tillräckligt med forskningsstöd för att mobbing/ kränkande särbehandling ger psykiska skador.

Emellertid visar SBU:s utredning från 2014 motsatsen. "Arbetsmiljöns betydelse för symtom på depression och utmattningssyndrom" att det finns tillräcklig forskning som visar samband mellan mobbing och depression/ utmattningsdepression.

Peter Westerlund, institutionen för arbete och hälsa Göteborgs universitet, säger att diagnoserna PTSD och Utmattningsdepression är analoga och om dessa diagnoser finns med i en arbetsskadeutredning är det en arbetsskada.

Vi menar att Försäkringskassan måste ta till sig den nya forskningen och speciellt SBU:s resultat och införliva dessa i utredningarna. Inte ignorera resultaten för att få underlag till avslag. Det sker alltför ofta i nuläget med svåra rättsförluster som följd.

Det bör också finnas regler för jäv.

Tex. om en psykisk arbetsskada orsakats av någon på Försäkringskassan bör inte myndigheten utreda och besluta avseende den skadan. Man är både arbetsgivare och utredare och därmed jävig. Det kan finnas omständigheter som gör att beslutsfattaren kommer i kläm om denne fattar ett positivt beslut till den skadades fördel vilket hämmar rättssäkerheten.

Det kan också finnas andra omständigheter när en jävsituation kan uppstå och utredarna skall vara medvetna om när jäv föreligger och eliminera den.

Myndigheten skall inte agera motpart.

Se prejudicerande dom från 2013-12-27 i Högsta domstolen nr T 2139-12 i viken FK tvingats att betala skadestånd pga oaktsamhet och brister i serviceskyldigheten.

Det kan tyckas att våra förslag ger mycket arbete men genom att inte tillåta Försäkringskassans handläggare agera motpart och i stället utreda ordentligt från början blir hanteringen rättssäker och därför sparar man mycket tid och pengar på sikt.

Framför allt slipper våra svårt skadade medlemmar utsättas för svåra följdkränkningar och rättsförluster som skapar kroniskt utanförskap.

Försäkringspengarna är avsedda för arbetsskadade och skall komma dem tillgodo. Inte användas till mångåriga onödiga domstolsprocesser och utredningspersonal. Det förhindrar tillfriskande och återgång i arbete.

Om drivkrafterna för återgång i arbetet.

Med tanke på att man med arbetslinjen som utgångspunkt vill förhindra att arbetsskador blir permanentade är det viktigt att de mobbade blir trodda och omhändertagna och inte utsatta för följdkränkningar som gör skadan kronisk.

Många mobbade har tappert försökt att byta arbete. En del flera gånger. Detta har dock inte fungerat, dels på grund av kronisk överkänslighet efter mobbningen och dels pga av ryktesspridning, eftersom arbetsgivaren äger referenserna.

De som mobbat har inget intresse av att det skall gå bra för den mobbade eftersom det skulle visa att det var mobbaren som var problemet.

När det gäller psykiska arbetsskador som uppkommit efter kränkningar och mobbning är det därför viktigt att den eller de som mobbar fräntas referensspridningen och möjligheten att påverka rehabiliteringen. Om inte är det omöjligt att tillfriskna och komma ut i arbete på nytt. Ofta hinner ryktet ifatt de mobbade och orsakar problem på den nya arbetsplatsen.

Det behövs ovillkorligt stöd och omhändertagande innan man påbörjar en rehabilitering för att återskapa självförtroende och tillit. Misstro och ekonomiska straff som nu praktiseras av FK förvärrar skadorna.

Merparten av mobbade är mycket kunniga och ambitiösa och önskar inget hellre än att återfå sin arbetsförmåga. Det är för de flesta en stor sorg att inte få använda sin kompetens och att tvingas lämna sitt yrke i förtid.

Preskriptionstiden bör klargöras.

Eftersom FK ofta hänvisar till att ärendet är för gammalt, trots att den försäkrade sökt inom preskriptionstiden och också brutit preskriptionen kontinuerligt genom nya krav, är det viktigt att de försäkrades behov tillgodoses i denna fråga. Beslut som grundas på selekterat eller obefintligt underlag skall inte användas som avvisningsmotiveringar när de skadade själva på egen bekostnad gjort en adekvat utredning och kommer in med en ny ansökan. Så görs i dag. Prejudicerade domar finns som visar att arbetsskador inte blir för gamla då vissa skador kan utvecklas och visa sig långt efter att den försäkrade slutat på arbetsplatsen. Se tex prejudicerade dom i KR Stockholm mål nr 2711-10.

PUL = Personuppgiftslagen bör beaktas.

Många medlemmar har fått erfara att Försäkringskassan lagrar och använder felaktiga uppgifter som uppkommit efter selekterat eller bristande underlag i samband med myndighetsutövning och trots begäran att ta bort felen finns de kvar och vad värre är de används i många fall som beslutsunderlag i nya ansökningar och skapar därmed omfattande rättsförluster för de försäkrade. Svar från FK på begäran om borttagande blir. " Vi behöver dem." Varför behöver man spara felaktiga uppgifter?

Enligt PUL är det inte tillåtet att lagra felaktiga uppgifter på en myndighet och Försäkringskassans ledning bör upplysa sin personal om att ta bort allt som är felaktigt när de upptäcker dessa samt när de försäkrade så begär.

Bortkomna handlingar.

Slutligen vill vi ha svar från politikerna på frågan om vem som skall stå kostnaderna för bevishandlingar som kommit bort på Försäkringskassan eller inom sjukvården? Detta har visat sig skapa oacceptabla rättsförluster då de försäkrade i nuläget själv tvingas stå kostnaden genom utebliven försäkringsersättning. Det är viktigt att politikerna svarar eftersom frågan ignoreras när den ställs till myndigheten.

Styrelsen för OMM = Organisation mot mobbning.

Maj-Britt Bernhsvege ledamot	Mats Jonsson ordförande
Anita Wallstedt sekreterare	Annelie Lindkvist vice ordförande
Catharina Fors ledamot	Siv Othén ledamot

+